

Munkaszervezés és autójavítás

A kapacitás nem old meg mindent

Ha egy autós panaszkodik, hogy már hetek óta szaladgál valamilyen alkatrész után, és képtelen beszerezni, vagy órákat töltött a szervizben, mire egy tízperces munkát sikerült elvégeztetnie, többnyire csak autótulajdonos társai megértésére számíthat, s talán azokéra, akik szintén kocsi szeretnének venni. Ám, szép számmal akadnak, akiknek eszükbe sem jut autót vásárolni, ők rendszerint legyintenek a panaszkodóra, mondván: magad kerested magadnak. Valamennyi igazságuk nyilván van, mert hát az autó nem éppen nélkülözhetetlen, és olykor fontosabb dolgokhoz is nehéz hozzájutni. De hát ha már van autó — és mind több lesz —, egyre inkább hozzá tartozik életünkhöz, és nem mindegy, hogy több százezer családnak öröme vagy bosszúságára szolgál-e.

Szűkebb pátriánkban az alkatrészellátáson meditatív fölőslégesnek tűnik, ezt aligha Szegeden fogják megoldani. E téma kapcsán eleget gondolnak tünik *Sarnyai Vencelnek*, az AFIT XL számú autójavító vállalat igazgatójának szavait idézni: Az alkatrészellátás! Azzal van a legtöbb gondunk.

Aligha tagadhatná bárki is szavai igazságát, hiszen való igaz: egy-egy alkatrész beszerzése olykor nagyobb tortúra, mint egy komplett nagyjavítást elvégeztetni. Az azért mégis szöveget ütné bárkinek a fejébe, hogy — bár saját tapasztalatával meggyezően — ezt az autójavító vállalat igazgatója mondja. Vajon azért, hogy továbbdobja a labdát? Mert hát a szervizzel sem mindenki elégedett, főként akkor, ha három-négy, vagy még több órája kell, hogy néhány kis munka elvégzéséhez, amihez még alkatrészt sincs szükség. Ilyenkor azután a szervizt szidják az emberek, s aligha ok nélkül. Mindenkinek eszébe jut egy régóta és sokszor emlegetett, meglehetősen csúf szó: a kapacitáshiány.

Érdemes kissé faggatni a számokat, s közülük mindegyiknél kettőt. A Tolbuhin

sugárúti szerviz éves kapacitása jelenleg 252 ezer óra, amiből mindössze 180 ezer órát használnak föl. Ennyira van igény, kereslet. Vagyis — bármennyire hihetetlennek tűnik a kívülállónak — nincs elég munkájuk, többet tudnának és szeretnének dolgozni, vállalni.

Ha nem is a végtelenségig, azért meglehetősen tisztelem a számokat, elhiszem igazukat. Csak azt nem értem, hogy az adatok és a mindennapos tapasztalatok hogyan különbözhetnek egymástól. Laikusként ugyanis azt hinném, a fölös kapacitás azt jelenti, hogyha valaki bemegy a szervizbe elvégeztetni valamit, gyorsan végez, minimális várakozással.

Nem a szerviz alkalmazottainak igyekezetéről érdemes itt beszélni, hanem a munkaszervezésről. Már csak azért is, mert például és hasonlaltal éive, a legtöbb étteremben az okosan szervezett munka biztosítja a gyors kiszolgálás lehetőségét, s enélkül mit sem érne a felszolgálók legnagyobb igyekezte sem.

A példa külföldről való, de alighanem adaptálható. Behajt az autós a szervizcsarnok kapuján, ahol a kapus kezébe nyom egy munkalapot. Az ügyfél erre autóstól körbejárja a megfelelő részlegeket, ahol javíttatni, csináltatni akar valamit, s mindenütt fölírja a munkalapra az elvégzett munkát. (Elárulom, mindenki oda megy először, ahol a legkevesebben vannak, tehát a „munkadarabok” irányítását ily egyszerű, olcsó önszabályozással oldják meg, amely sokkalta olcsóbb a számítógépes vezérlésnél, és legalább olyan hatásos.) Ha az ügyfél végzett, a pénztárhoz sétál (olyan, mint egy vasúti jegypénztár), fizet, s a kapun csak akkor engedik ki, ha a munkalapra a pénztár ráütötte a pecsétet. Fizetve.

Ugye jó módszernek látszik?! Őszintén szólva alighanem az is. Ám, aki járt már a Tolbuhin sugárúti szervizben, az alighanem azt is tudja, hogy ott ez nem-

igen oldható meg. Az ilyen-mihez új épület, új telep kell. Nem véletlen, hogy a városi tanács szorgalmazná egy új autójavító műhely építését Szegeden, az igen jó AFIT-statisztika ellenére. Ezért is adott 10 millió forintot támogatást a város a vállalatnak, amelyből végül 8,5 millió lett, mert ebben az ötéves tervben már nincs lehetőség az új szerviz megépítésére. Pedig az lenne a végső megoldás, hogy a statisztika végre összhangba kerülhessen a tapasztalatokkal, amihez jobb munkaszervezésre, ahhoz pedig jobb adottságokra, tárgyi feltételekre lenne szükség. Ám az új szerviz építése csak a következő ötéves tervben jöhet szóba. (Akkor szükség is lesz rá, még a statisztika szerint is, mert évente nagyjából 30 százalékkal több munkája van a műhelynek.)

Igazságtalanság lenne azonban, ha arról nem esne szó, hogy a vállalat nem ül békésen babérain. Hiszen 1970 óta területükön öt új üzemet létesítettek, állítottak munkába. (Eredetileg kettővel rendelkeztek.) Csongrád megyében ma már 20 kilométeren belül mindenhol van karbantartó álműhelyük. Meglévő telepeiket is bővítik, fejlesztik, új műszerekkel szerelik fel, mint a szegedit is.

A megyei tanács támogatásával — 7 millió forintot kapott a vállalat — új üzemcsarnok, szociális létesítmények épülnek Váásárhelyen. Diagnosztikai műszereket szereznek be, és modernizálják a szennyvíztisztítót is. A Tolbuhin sugárúti telepen szintén átalakítják a szennyvíztisztítót, és az év közepére elkészül az új munkafelvételi helyiség, melyet diagnosztikai műszerekkel is felszerelnek. Ez utóbbi, ha nem is képes csodát tenni — a várakozás szerint meggyorsítja a munkát, s lerövidíti a várakozást. S az is figyelemre méltó, hogy az állomás kapacitása 1969-ben még csak 76 ezer óra volt, azóta tehát 300 százalékkal növekedett.

Szávay István

A vezetőszerep és a káderpolitika

A vezetésnek, s a politikai vezetésnek különösen döntő alkotó eleme a káderek kiválasztásával, nevelésükkel, elhelyezésükkel, munkájuk ellenőrzésével kapcsolatos tevékenység. Alapvető politikai, hatalmi kérdés ez a szocializmus építő társadalmi rendszerben, hiszen, ezen nem kevesebb múlik, mint a munkásszély fő politikai céljainak, törekvéseinek megvalósulása. A kádereken, vagyis a társadalmi élet különböző vezető posztjain dolgozó választott vagy kinevezett tisztviselőskön múlik alapvetően, hogy a kitűzött célok és azok elérésének eszközei adott időszakban mennyire felelnek meg az élet követelményeinek, és az is, hogy e célok milyen mértékben valósulnak meg. Sőt, a rendelkezésre álló káderek mennyisége és minősége magukat a döntéseket is befolyásolja, hiszen azoknak mindig számolniuk kell a végrehajtás személyi feltételeivel.

Politikai tevékenységünk során gyakran használjuk a káderpolitika kifejezést. Ezen rendszerint azt a gyakorlatot, és azokat az elveket értjük, amelyekre, egy konkrét időszakban a politikai életnek ezen a területén követtünk. Ezek a fejlődés, a szocialista építés körülményeitől függően változnak, átalakulnak, a politikai szükségleteknek megfelelően módosulnak. Ez a magyarázata annak, hogy a párt rendszeres időközönként felülvizsgálja a kádermunkát, kialakítja a követendő elveket, állást foglal az elvek érvényesítését szolgáló gyakorlati kancsokban. Ennek során elemzi a különböző ellentmondásokat is. Ezek vagy abból származnak, hogy az elvek nincsenek összhangban a politikai gyakorlat szükségleteivel és emiatt módosításra szorulnak, vagy a gyakorlat nem érvényesíti megfelelően az egyébként helyes elveket, és akkor ezen kell változtatni.

A káderpolitika helyes elveinek és gyakorlatának kialakítása nem szűken vett pártügy, hiszen meghatározóan befolyásolja a társadalom, a gazdaság fejlődését. Az egész társadalom ügye abban az értelemben is, hogy a párt káderpolitikáját, az ezzel kapcsolatos sokrétű tevékenységet már régen nem jellemzi a misztikus titokzatlanság. Az őszinteség, a

nyíltság, a problémák bátor feltárása és a megoldások alkotó szellemű keresése — ez jellemzi a Központi Bizottság mostani, a káder- és személyzeti munkára vonatkozó állásfoglalását is.

A párt vezető szerepe a káder- és személyzeti munkában mindenekelőtt azt az alapvető összefüggést fejezi ki, hogy ezen a területen is a párt osztálypolitikájából következő elvek és célok érvényesülnek. Mivel a szocialista építés egész történelmi korszakán végighúzódnak bizonyos meghatározott politikai törekvések, ezek a káderpolitika elveinek tartósságában, általános érvényében is kifejeződnek.

Ezért állandó követelmény például a politikai szilárdság, az erkölcsi feddhetetlenség. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a politikai célok megvalósítása bizonyos fokig másféle tulajdonságokat igényel, más követelményeket helyez előtérbe, a kiélezett osztályharc viszonyai, illetve az építés konszolidált körülményei között. E sajátosságok sohasem jelenthetik azt, hogy bármikor is megengedhető lenne a káderek politikai ingadozása, vagy erkölcsi lazasága, hogy tehát feladhatnák a politikai, vagy a morális szilárdságuk követelményét.

Amikor a káderpolitika és a párt vezető szerepe kapcsolatáról szólnunk, ezt nem szűkíthetjük le a párttagok képviseleti arányára. A párttagok jelenléte a különböző vezető posztokon, tisztségeken fontos összetevője a párt vezető szerepe érvényesülésének, ám ez utóbbi mégis többet jelent, annál. Többet — mégpedig mindenekelőtt a párt politikájának megvalósulását, amiért nemcsak párttagok cselekedhetnek eredményesen. A párttagokat természetesen a szervezeti fegyelem is kötelezi a párt politikájának képviseletére, de párttagoktól kívülieknél is jelenthet erre biztosítékot az önként vállalt politikai elkötelezettség, és az ezzel járó felelősségérzet. Párttagoknál is előfordulhat, hogy valamely kérdésben következetlenül képviselik a párt politikáját, s fordítva: igen sok olyan párttagoktól találhatók vezető beosztásban, akik minden tekintetben jó képviselelője a politikának. A szocia-

lista építés előrehaladásával mind több az ilyen párttagok közül, s többek között ez is jelzi a párt vezető szerepének kiszélesedését, megerősödését.

A párt nemcsak önmagára vonatkozóan, a pártban belüli vezető funkciókkal kapcsolatban dolgoz ki káderpolitikai elveket, hanem a társadalmi élet minden területére meghatározza a kádermunka alapvető elveit és céljait. Az állami élet területén ezek különböző törvények, rendelkezések, hivatali utasítások foglalják magukba. Politikai rendszerünk lényegéből adódik, hogy a munkásszély pártjának elvi állásfoglalásai e tekintetben is irányadóak az állami szervek és más intézmények számára. A párt szerepe azonban e területen sem korlátozódik csupán a követendő elvek meghatározására, hanem magában foglalja azok gyakorlati érvényesítését is.

Fontos részét alkotja e tevékenységnek a személyek kiválasztása a különböző posztokra; ám ez csak az első lépés, amelyre követnie kell a segítségek, a nevelés, az ellenőrzésnek. Bármilyen felelősségteljes lépés is, hogy valakit alkalmassá nyilvánítsanak egy bizonyos funkció betöltésére és javasolják beállítását, az illető pártszerv ezzel még csak a legegyszerűbb részét végezte el a kádermunkának. Hiszen örömdnie kell azzal is, mi történik azután: igazolja-e a gyakorlat a javaslat helyességét; melyek az illető erős és gyenge pontjai miben szorul segítségre, kritikára, támaszra? A kádermunka tehát nem egyszeri döntés, hanem folyamat.

De folyamat azért is, mert változnak a feladatok és változnak az emberek is. E változások nem haladnak mindig párhuzamosan egymással. Olykor ellentétes irányú a mozgás, ami különféle ellentmondásokra, szűl. Ezeket felismerni és idejében feloldani szintén fontos feladat, hiszen kiéleződésük különféle konfliktusok forrása lehet, s politikai gondokat, nehézségeket is támaszthat. Eppen ezért a kádermunkával szemben nem új alapvető követelmény, hogy legyen mentes a dogmatizmustól, a beskatulyázástól. Ez a munka nem tűri meg a sablont, a megcsontosodott szemléletet. Úgyisintén összeegyeztethetetlen vele a hangulati elemek érvényesülése, az egyoldalúság és a szubjektívizmus.

A gyakorlati kádermunkában mindezek legjobb ellenszere a demokratizmus fejlesztése. Az a jó döntés, mely a lehető legszélesebb körből származó vélemények megfontolt mérlegelése alapján születik. Kerülve az egyéni, szűk körű megítélés szükségességét együttjáró szubjektivitást. A demokratizmus erősítése tehát itt is legalapvetőbb közösségi érdekeinket szolgálja.

Rákos Imre

Változások a Széchenyi téren

Szeged főterének forgalmi rendjében két változás is történt a napokban, melyekre alighanem hasznos felhívni a járművezetők figyelmét. Amint első képünkön is látható, a térnek a városi tanács épülete felőli oldaláról kitiltották nemcsak a lovaskocsikat, hanem a tehérgépjárműveket is. Második képünk a Vörösmarty utca keresztelésében immár működő fedett járműről készült. Érdemes vigyázni itt is, nehogy a tilosba szaladjon valaki, a megszakítás ezúttal már a bírság forintjaiban, vagy netán az összetört kocsi mérföldes következményeként.

Ács S. Sándor felvétele

